

Lovforslag nr. L 26. Fremsat den 8. oktober 1998 af finansministeren (Mogens Lykketoft)

Forslag

til

Lov om afvikling af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning

§ 1. Med virkning fra den 1. januar 1999 ophører Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltnings lånevirkksomhed således, at bankens opgaver fremover alene består i afvikling af allerede optagne lån og foretagne udlån og dertil knyttede aktiviteter, herunder låneomlægninger, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Banken kan med finansministerens samtykke optage lån og korterevarende kreditter til opfyldelse af et midlertidigt finansieringsbehov.

Stk. 3. Nyudlån skal dog gennemføres, i det omfang banken er forpligtet hertil efter gældende lov eller af aftaler, der er indgået før den 1. januar 1999.

Stk. 4. Alle forpligtelser og aftaler i øvrigt, som banken har påtaget sig eller indgået før den 1. januar 1999 skal respekteres og gennemføres.

§ 2. Når optagne lån, udlån og andre forpligtelser mv. er afviklet, ophæves banken, og alle tilbageværende aktiver og andre rettigheder overføres til statskassen.

Stk. 2. Finansministeren kan med bevillingsmæssig hjemmel beslutte, at banken skal ophæves, før optagne lån, udlån og andre forpligtelser er afviklet. I så fald overtager statskassen alle bankens aktiver og passiver samt andre rettigheder og forpligtelser.

§ 3. Under afviklingen af bankens aktiviteter er de lån, som banken har optaget, sikret ved dens grundfond og andre reserver. Det gælder også låneomlægninger, som banken efter den 1. januar 1999 måtte foretage efter § 1, stk. 1, samt

lån og korterevarende kreditter, som banken har optaget efter den 1. januar 1999 efter § 1, stk. 2. Til yderligere sikkerhed garanterer den danske stat for betaling af renter og afdrag samt for andre løbende forpligtelser.

§ 4. Finansministeren kan med bevillingsmæssig hjemmel overføre den del af bankens reserver til statskassen, som ikke er nødvendige for, at banken kan opfylde de krav, der er bestemt af de på banken hvilende forpligtelser.

Stk. 2. Bankens overskud tilfalder statskassen, for så vidt det ikke henlægges til reserveerne.

§ 5. Bankens bestyrelse, jf. § 6, træffer beslutning om anbringelse af likvide midler samt om fordelingen af det årlige overskud.

§ 6. Banken ledes af en bestyrelse, som består af 3 medlemmer, der udpeges af finansministeren. Finansministeren udnævner bestyrelsens formand blandt dens medlemmer.

Stk. 2. Den daglige administration varetages af Finansstyrelsen som forretningsfører.

Stk. 3. Finansstyrelsen administrerende direktør og bestyrelsen udfærdiger vedtægter for banken. Vedtægterne, som skal godkendes af finansministeren, skal indeholde nærmere regler om Finansstyrelsens kompetence som forretningsfører og om den daglige forretningsgang mv.

§ 7. Bankens regnskabsår er kalenderåret. Bankens årsregnskab, herunder en beretning om bankens virksomhed, afgives af bestyrelsen til

finansministeren, hvorefter regnskabet offentliggøres.

§ 8. Revisionen af bankens virksomhed foretages efter reglerne for den statslige revision.

§ 9. Administrative opgaver af finansiel karakter, som henhører under andre ministres forretningsområder, kan af vedkommende minister og finansministeren i forening henlægges til Finansstyrelsen. Regler for denne administration fastsættes af finansministeren efter forhandling med den pågældende minister.

§ 10. Loven træder i kraft den 1. januar 1999.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 631 af 23. juli 1993.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 finder følgende bestemmelser samt regler udstedt i medfør heraf fortsat anvendelse for garantier, der er stillet inden den 1. januar 1999:

- 1) § 15, stk. 3-5, i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v.
- 2) § 12 a, stk. 3-5, i lov om erhvervsskoler.
- 3) § 32, stk. 3-5 i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler.

§ 11. I lov om statsgaranterede studielån, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 13. maj 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, ændres "Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (Hypotekbanken)" til: "Finansstyrelsen".

2. I § 1, stk. 1, udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

3. I § 1 a, stk. 1, ændres "Hypotekbankens bankvirksomhed" til: "Finansstyrelsen".

4. I § 1 a, stk. 1, indsættes efter "som": "på statskassens vegne".

5. § 1 a, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

6. § 1 a, stk. 2, affattes således:

"Stk. 2. Finansministeren fastsætter regler for administrationen af studielån, der overføres til Finansstyrelsen efter stk. 1, samt regler om ren-

te, rykkergebyrer og ekspeditionsgebyrer, klageadgang og klagefrist."

7. § 4, stk. 1, affattes således:

"Studielån, der indfris efter § 3, administreres af Finansstyrelsen, der søger kravene inddrevet hos låntagerne. Det samme gælder studielån, der er overført til Finansstyrelsen efter § 1 a, men som opsiges på grund af misligholdelse."

8. § 4, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

"Renten fastsættes for et halvt år ad gangen som Finansstyrelsens gennemsnitlige rente for de i § 1 a anførte studielån i det forudgående halvår med et tillæg på 1 procentpoint."

9. I § 5 udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

10. I § 8, stk. 1, udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

11. § 8, stk. 3, udgår.

12. Overalt i loven i øvrigt ændres "Hypotekbanken" til: "Finansstyrelsen", og "Hypotekbankens" til: "Finansstyrelsens".

§ 12. I lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld, jf. lovbekendtgørelse nr. 283 af 13. maj 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres "Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (Hypotekbanken)" til: "Finansstyrelsen".

2. I § 1 indsættes efter »tilbagebetaling af statsgaranterede studielån«: »tidligere statsgaranterede studielån, der er overført til Finansstyrelsen efter lov om statsgaranterede studielån,«.

3. I § 8 udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

4. I § 12 og i § 15, stk. 1, nr. 2, litra a, ændres "Hypotekbankens bankvirksomhed" til: "Finansstyrelsen".

5. I § 15, stk. 2, 1. pkt., udgår: "eller Hypotekbankens bankvirksomhed".

6. I § 15, stk. 3, tilføjes efter »stk. 1«: »og om tilbagebetaling af studiegæld efter en forhåndstil-

kendegivelse om eftergivelse af studiegæld m.v.«

7. I § 16, stk. 6, udgår: „Hypotekbankens bankvirksomhed”.

8. Overalt i loven i øvrigt ændres “Hypotekbanken” til: “Finansstyrelsen”.

§ 13. I lov om visse spil, lotterier og væddemål, jf. lovbekendtgørelse nr. 655 af 28. juli 1995, som ændret ved lov nr. 438 af 26. juni 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 6 A, stk. 3, udgår: “i medfør af § 8, stk. 2, i lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning”.

2. I § 6 A, stk. 3, og i § 7, 1., 2., 3. og 4 pkt. ændres “Hypotekbanken” til: “Finansstyrelsen”.

§ 14. I lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank, jf. lovbekendtgørelse nr. 889 af 22. november 1996, foretages følgende ændring:

1. I § 6, stk. 1 og § 6 a, stk. 1 og 3, ændres “Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning” til: “Finansstyrelsen”.

§ 15. I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 512 af 2. juli 1998, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 6 a ophæves.

§ 16. I lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 613 af 18. august 1998, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 3 a ophæves.

§ 17. I lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforbereende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 18. august 1997, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 5 a ophæves.

§ 18. I lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. foretages følgende ændring:

1. § 15 ophæves.

§ 19. I lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 529 af 17. juni 1996, foretages følgende ændring:

1. § 12 a ophæves.

§ 20. I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 542 af 16. juli 1998, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 4 ophæves.

§ 21. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets formål

Lovforslaget har til formål at afvikle Hypotekbankens bankvirksomhed over en årrække. Optagelse af nye lån og afgivelse af tilsagn om nye udlån bringes principielt til ophør fra 1. januar 1999. Herefter vil der alene restere en afvikling af de eksisterende lån og udlån samt bankens øvrige forpligtelser, hvorefter banken ophæves.

Baggrunden for forslaget er liberaliseringen af kapitalbevægelserne i 1980'erne tillige med udviklingen på de nationale og internationale kapitalmarkeder, der giver flere muligheder for formidling af finansiering. Endvidere har den gunstige udvikling på betalingsbalancen kraftigt reduceret behovet for låntagning i udlandet. Behovet for at opretholde en statslig bankenhed er derfor blevet mindre.

Den valgte afviklingsmodel sikrer, at banken i afviklingsperioden bevares som den samme juridiske enhed som hidtil. Det har - for yderligere at understrege, at lovforslaget ikke berører institutionens identitet - været overvejet at udforme lovforslaget som et ændringsforslag til den hidtidige lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, men man har dog ikke fundet, at denne formelle forskel kan få nogen indflydelse på forslagets materielle indhold. Hertil kommer, at det tidligere er sket, at en lov om Hypotekbanken er ophævet og afløst af en ny lov, som ligeledes havde til hensigt at videreføre institutionen som den samme juridiske enhed. Det var således tilfældet i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 213 af 3. juni 1967 om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, hvor den tidligere lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank (lov nr. 126 af 13. april 1954) blev ophævet, uden at det gav bankens långivere anledning til krav om førtidige indfrielse.

Udover de bestemmelser, som vedrører afviklingen af hypotekbankvirksomheden, foreslås enkelte andre konsekvensændringer af bestemmelser i anden lovgivning, som angår bankvirksomhedens långivning.

Hypotekbankens historie

Kongeriget Danmarks Hypotekbank blev oprettet ved lov nr. 96 af 6. april 1906 med det formål at virke som et mellemlid mellem de udenlandske pengemarkeder og det danske. Baggrunden for bankens oprettelse var Danmarks økonomiske situation på daværende tidspunkt, hvor mange sektorer havde behov for kapital til investeringer, for landbrugets vedkommende ikke mindst til omlægning af produktionen. Der var tendens til, at investeringsønskerne i landet var større end opsparingen, hvorfor der måtte hentes kapital fra udlandet. Finansieringen af investeringer fandt hyppigt sted gennem realkreditinstitutterne, hvis obligationer imidlertid var vanskelige at afsætte i udlandet, blandt andet på grund af en struktur, der afveg fra det gængse. Hypotekbanken blev derfor oprettet med henblik på at optage lån i udlandet og købe realkreditobligationer i indlandet. I overensstemmelse hermed det i lovens § 1, at formålet var "gennem optagelse af lån i udlandet at skaffe det danske pengemarked de fordele, der måtte kunne opnås ved en sådan mere direkte forbindelse med de udenlandske pengemarkeder".

Som økonomisk basis indskød staten en grundfond på 20 mill. kr. i form af en statsforskrivning, der kunne trækkes på, hvis der skulle vise sig behov derfor med henblik på at dække bankens forpligtelser. Efter loven kunne banken optage lån på indtil det 8-dobbelte af grundfonden.

Ved en lovændring i 1916 fik banken også adgang til at optage indenlandske lån og fik mulighed for at købe statsgaranterede obligationer. Lovændringen var af principiel karakter i henseende til bankens formål, og ændringen kom til at betyde indledningen til en mere omfattende aktivitet, hvor Hypotekbanken medvirkede ved en række støtteforanstaltninger til erhvervslivet.

I 1922 blev forvaltningen af statens byggestøttemidler henlagt til Hypotekbanken hvilket skulle udvikle sig til en opgave af et ikke ubetydeligt omfang. I 1933 blev Kongeriget Danmarks Fiskeribank oprettet og administrationen heraf blev ligeledes henlagt til

Hypotekbanken som forretningsfører, og i 1954 fik blandt andre kommunerne mulighed for at optage lån i Hypotekbanken samtidig med, at Den kommunale Lånefond blev ophævet.

Bortset herfra viste bankens administrationsområder sig dog ikke at blive af permanent karakter, og som følge af den 2. verdenskrig var den egentlige hypotekbankvirksomhed efterhånden blevet af meget begrænset omfang, og denne udvikling gav i slutningen af 1940'erne og i begyndelsen af 1960'erne anledning til en række overvejelser over bankens fremtidige organisation, herunder en eventuel nedlæggelse af banken, hvilket dog ikke blev tilfældet. I stedet blev hypotekbankvirksomheden og Finansministeriets statsaktivforvaltning i 1965 lagt sammen under navnet Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, og ved en ny hypotekbanklov (lov nr. 213 af 3. juni 1967) blev der gennemført en ordning, således at Hypotekbanken ved siden af de egentlige bankforretninger kunne få tillagt forvaltningsopgaver, både under Finansministeriets og andre ministeriers områder.

Statsaktivforvaltningen samt administrationen af statsgarantier, tilskud, studiegæld, restancer og lignende opgaver har siden udgjort langt den overvejende del af Hypotekbankens administrationsområde.

I 1992 blev der gennemført et tværministerielt udvalgsarbejde om rammerne for Hypotekbankens fortsatte virksomhed. Det var udvalgets vurdering, at der principielt stadig kunne være en række fordele forbundet ved at opretholde en fleksibel, statslig bankvirksomhed, og det blev derfor besluttet at videreføre Hypotekbankvirksomheden.

Hypotekbankloven er siden 1967 ændret flere gange, dels i 1991 (lov nr. 194 af 26. marts 1991), hvor det blev bestemt, at bankens overskud skal tilfalde

statskassen, og at bankens reserver ligeledes kan overføres til statskassen, dels i 1993 (lov nr. 451 af 30. juni 1993), hvor kommunerne fik adgang til at optage lån i Hypotekbanken også til andre formål end investeringsopgaver.

Udviklingen i bankens forretningsområde

Siden oprettelsen i 1906 og helt frem til 1954 ydede banken ikke direkte udlån, men provenuet af bankens låneoptagelser blev til støtte for erhvervslivet placeret i forskellige værdipapirer. Støtteelementet lå i de højere kurser, som disse papirer i kraft af opkøbene formodedes at få. Med ændringen af hypotekbankloven i 1954 udvidedes virksomhedsområdet således, at banken fik adgang til at yde direkte lån til kommuner og lignende. Senere blev der med 1967-lovændringen indført den indskrænkning, at banken kun kunne optage lån med henblik på genudlån til kommuner. Allerede med den nye hypotekbanklov i 1973 blev virksomhedsområdet dog på ny udvidet med hjemmel til at optage lån til andre formål end genudlån. Baggrunden herfor var primært bankens medvirken til styrkelse af landets valutabeholdning, hvorimod det mulige støtteelement over for erhvervslivet i denne sammenhæng var af underordnet betydning.

Siden 1973 har der i lovens § 1 været fastsat følgende ret fleksible formålsbestemmelse for bankens virksomhed: "Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan optage lån, blandt andet med henblik på udlån til investeringsopgaver af samfundsmæssig betydning." Denne formålsbeskrivelse ledte i de følgende år til en efter datidens forhold betydelig låneoptagelse, som anvendtes til forøgelse af bankens beholdning af obligationer mv. fra 0,6 mia. kr. i 1973 til 4,6 mia. kr. i 1978, jf. følgende oversigt over udviklingen i hovedposterne i bankens balance.

Hypotekbankens balance på udvalgte tidspunkter i perioden 1973-98. Mill. kr.

	31/3-1973	31/3-1978	31/12-1988	31/12-1992	31/12-1997
Obligationer og likvide midler mv.	571	4.644	24.827	8.429	7.697
Udlån	532	469	14.961	13.429	13.498
Aktiver i alt ¹	1.103	5.113	39.788	21.858	21.195
Kortfristet gæld mv.	21	151	890	2.569	810
Optagne lån (inkl. swaps, netto)	984	4.793	29.772	12.313	12.743
Gæld i alt	1.005	4.944	30.662	14.882	13.553
Egenkapital ²	98	169	9.126	7.026	7.642
Passiver i alt ²	1.103	5.113	39.788	21.908	21.195

1) Excl. grundfond stillet til rådighed ved gældsfor skrivning fra statskassen.

2) Excl. gældsfor skrivning fra statskassen.

Indtil 1978 havde bankens udlånsvirksomhed stort set været indstillet, men derefter indledtes en periode med en omfattende udlånsvirksomhed, som til dels er fortsat frem til nu, men som samtidig - især gennem de senere år - har ændret karakter med hensyn til låntagere og udlånsformål. I perioden 1978-85 ydede banken under den såkaldte K-låneordning (kroneudlån finansieret af valutalån) betydelige udlån til en række finansieringsinstitutter med henblik på videreudlån til eksportorienterede investeringsopgaver. K-låneordningen, der toppede med en restgæld på 7,3 mia. kr. ultimo 1983, ophørte i 1985, og i 1995 blev de sidste udlån under ordningen tilbagebetalt.

I 1981 kom en anden stor udlånsopgave til, idet de regionale naturgasselskaber blev pålagt, at lån i fremmed valuta skulle optages gennem Hypotekbanken. Dette monopol på ydelse af udlandslån til de regionale naturgasselskaber blev ophævet i 1986, men selskaberne havde fortsat adgang til at optage lån hos banken i fri konkurrence med andre långivere på markedet. Samtidig med formidlingen af udlandslån til finansiering af naturgasprojektet blev der åbnet adgang for kommuner og andre offentlige eller halvoffentlige virksomheder til at optage valutalån hos Hypotekbanken, hvis det drejede sig om et af Finansministeriet godkendt låneformål.

Parallelt med låneoptagelserne til finansiering af den meget store udlånsaktivitet blev der fortsat i betydeligt omfang optaget lån til styrkelse af landets valutareserver. Ligesom i 70'erne blev provenuet af denne del af låneoptagelsen placeret i obligationer. Som følge af de omfattende aktiviteter voksede bankens balance fra 5,1 mia. kr. i 1978 til 39,8 mia. kr. ultimo 1988. Udlånsrestgælden var forøget til 15,0 mia. kr., obligationsbeholdningen mv. til 24,8 mia. kr., og restgælden på optagne lån var vokset til 29,8 mia. kr.

Samtidig viste det sig at være en god forretning at optage lån i udlandet og placere provenuerne i obligationer, og over 10-års perioden konsoliderede banken sig fra en egenkapital på knap 0,2 til 9,1 mia. kr.

Efter 1988 vendte udviklingen. Udsigten til forbedring af betalingsbalancen betød, at behovet for bankens udlandslåntagning faldt væk, og sammenholdt med de betydelige reserver, der var blevet opbygget i banken, besluttede Finansministeriet i begyndelsen af 1989 at pålægge banken at indstille sin låntagning i udlandet. Udlånsvirksomheden fortsatte, men banken måtte herefter finansiere sine valutaudlån ved at nedbringe sin beholdning af kroneobligationer.

Siden ændringen af hypotekbankloven i 1991 har bankens årlige overskud som ovenfor nævnt skullet overføres til statskassen, og samtidig har finansministeren fået adgang til med bevillingsmæssig hjemmel at overføre dele af bankens reserver til statskassen. I 1991-92 overførte banken således reserver og overskud for 5,6 mia. kr., og da der samtidig i disse år var store tilbagebetalinger på optagne lån, blev der tæt kraftigt på obligationsbeholdningen mv., der ved udgangen af 1992 var nedbragt til 8,4 mia. kr., mens restgælden på optagne lån var faldet til 12,3 mia. kr., og udlånene derimod kun var faldet marginalt til 13,4 mia. kr.

En fortsat fastholdelse af lånestoppet ville imidlertid medføre en udvikling, hvor bankens obligationsbeholdning i løbet af kort tid ville være opbrugt, så Hypotekbanken ikke længere ville kunne yde lån og midlertidigt være ude af stand til at overholde sine betalingsforpligtelser. Overvejelserne i det tværministerielle udvalg, der er omtalt i afsnittet om Hypotekbankens historie, førte dog til, at det blev besluttet at give banken adgang til fra 1993 igen at optage lån i udlandet.

Efter udvalgets indstilling blev bankens udlånsvilkår endvidere tilpasset på en række områder. Som det væsentligste for den videre udvikling blev det herunder pålagt banken, at dens nyudlån til låntagere uden statsgaranti skal pålægges et fast bidragsgebyr på 0,15% p.a., som modsvarer værdien af statsgarantien på de lån, Hypotekbanken optager.

Garantiagebyret har i kombination med de stadigt mere effektive kapitalmarkeder samt den positive udvikling i den danske økonomi og den væsentlige indsnævring i rentespændet til udlandet medført, at bankens lånetilbud i løbet af de senere år i stigende grad har mistet konkurrenceevnen. Dette har i særlig grad vist sig at være tilfældet for bankens primære låntagergruppe med høj kreditværdighed, dvs. især de kommunale og fælleskommunale låntagere. I konsekvens heraf har der siden 1993 været en yderst beskedne efterspørgsel efter udlån inden for bankens oprindelige udlånsområde (kommunale investeringsopgaver), og långivningen hertil er nu praktisk talt gået helt i stå.

Når banken alligevel har kunnet opretholde et stort set uændret udlånsvolumen siden 1993, beror dette udelukkende på, at der har været tilgang af forskellige låneopgaver, der er gennemført ofte med særlig hjemmel. Det væsentligste af disse udlånsområder har været bankens ydelse af rentelette lån til kommuner og amtskommuner i henhold til de årlige budgetaftaler mellem disse og regeringen. Under disse aftaler har banken således siden 1993 bevilget lån for 7,2 mia. kr., og disse udlån overstiger i dag udlånet til de regionale naturgasselskaber, der tidligere var bankens største udlånsområde.

Opgaver af denne karakter behøver ikke nødvendigvis at blive varetaget af en egentlig bankenhed. De statslån, der fremover måtte være behov for at yde, vil kunne bevilges som direkte statslån med hjemmel på finanslovene eller anden lovgivning og administreres som en finansforvaltningsopgave i Finansstyrelsen. Hertil kommer, at uanset om en tilsvarende låntagning vil skulle foretages direkte på statsbudgettet, indebærer et ophør af Hypotekbankens virksomhed et signal om begrænsning af den statslige udlånsvirksomhed.

I konsekvens heraf er det naturligt at nedlægge banken ved afvikling af de eksisterende forretninger, hvorefter tilbageværende aktiver og rettigheder til den tid overføres til statskassen.

Afviklingsform

Frem for med det samme at ophæve Hypotekbanken som en selvstændig juridisk enhed og overføre bankens aktiver og passiver til statskassen, vil banken

i afviklingsperioden blive videreført som et uændret, selvstændigt retssubjekt. Virksomheden vil dog blive indskrænket til at fungere som en afviklingskasse, og bankens reserver og overskud vil blive overført til statskassen i et forløb tilpasset til afløbet af aktiver og passiver.

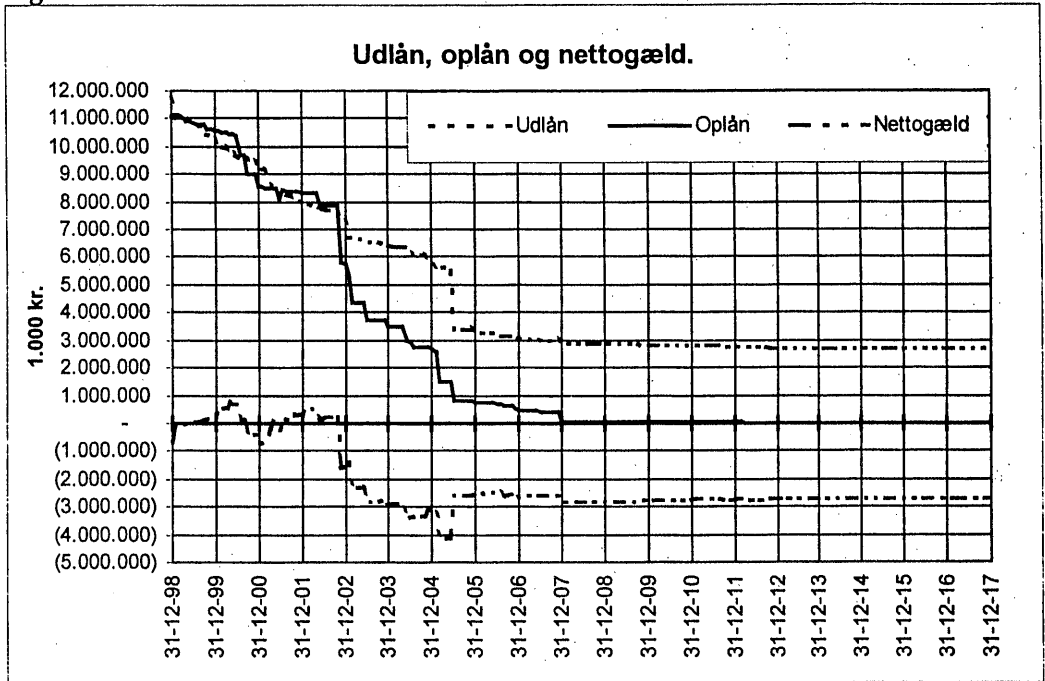
En øjeblikkelig ophævelse af banken ville indebære, at fordringerne på bankens låntagere skulle overgå til staten, hvorved der ville indtræde et kreditorskifte. Det må antages, at bankens låntagere i en sådan situation efter de almindelige regler ville være forpligtet til at acceptere et sådant kreditorskifte på i øvrigt uændrede vilkår. I forhold til bankens låntagere vil en umiddelbar ophævelse af banken derfor ikke være problematisk.

Ligeledes ville forpligtelserne i relation til bankens optagne lån mv. skulle overgå til staten med deraf følgende debitorskifte i relation til bankens långivere og modparter i swaptransaktioner (omlægning af tilgodehavender eller gæld til andre valutaer). For bankens långivere og aftalepartnere i swaps ville et debitorskifte - hvor andet ikke er kontraktligt aftalt - imidlertid som udgangspunkt give långiverne ret til at kræve deres lån indfriet og swapmodparterne adgang til ligeledes at opsiges deres aftaler. For en række lån og swapaftaler ville der for bankens långivere mv. være gevinstmæssige fordele ved at kunne kræve deres lån indfriet og deres swaps opsagt. Det anlås, at det tab, som banken og statskassen herved ville risikere at lide, udgør op imod 4-500 mill. kr. I forhold til bankens långivere og aftalepartnere i swaps er en umiddelbar overførsel til statskassen derfor ikke hensigtsmæssig. Det skal her oplyses, at det totale udestående beløb for låne- og swapaftaler ultimo 1997 giver et positivt nettotilgodehavende for banken på ca. 700 mill. kr.

Det foreslås derfor at opretholde banken som et selvstændigt retssubjekt i en periode, hvorunder eksisterende rettigheder og forpligtelser afvikles, mens bankens reserver og overskud overføres til statskassen i et med afviklingen tilpasset forløb. Efter afviklingsfasen overføres de resterende aktiver og rettigheder til statskassen, hvorefter banken ophæves.

Overførsel af reserver og overskud vil under afviklingen finde sted på det hidtidige lovgrundlag, idet de hidtidige bestemmelser herom videreføres. Det er ikke muligt på forhånd at opgøre eksakt i hvilket tempo, bankens reserver vil kunne overføres, da dette må bero på konkrete vurderinger af bankens stilling år for år. Der kan dog dannes et foreløbigt billede af mulighederne gennem fremskrivninger af restgæld og ydelser på udlån, oplån og swapaftaler, jf. figur 1.

Figur 1

Figur 1 viser udviklingen i henholdsvis udlån, oplån (inkl. swaps) samt nettogælden herpå, idet der er taget udgangspunkt i de forventede beholdninger primo 1999 under forudsætning af, at der ikke foretages oplån eller udlån i resten af 1998 (der vil dog komme et vist nyudlån til i henhold til aftaler, som banken er bundet af. Førtidige låneindfrielse mv. vil ligeledes kunne ændre det skitserede afviklingsforløb).

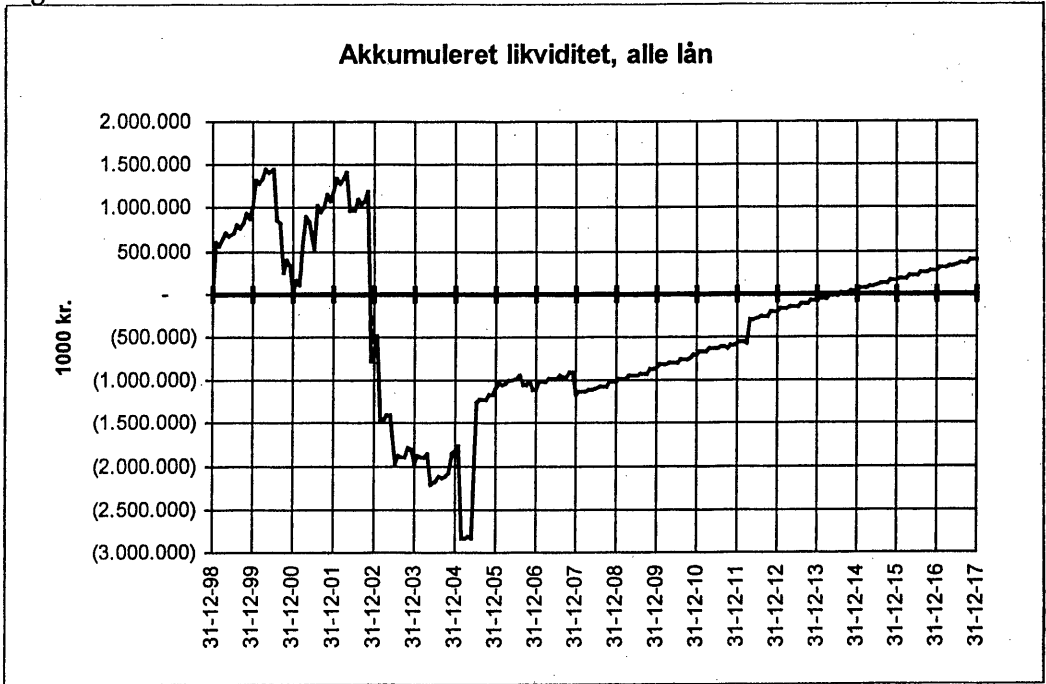
På udlånssiden vil restgælden falde relativt jævnt fra ca. 11,7 mia. kr. til ca. 5,6 mia. kr. medio 2005, hvorefter der sker et brat fald til ca. 3,4 mia. kr., der herefter afvikles jævnt i takt med lånenes udløb. Ultimo 2012 vil der alene restere 12 udlån til erhvervsskoler med en restgæld på ca. 56 mill. kr., som først udløber i 2025-27. Derudover er der fra primo 2004 et udestående på 2,7 mia. kr. vedr. budgetaftalelån til kommuner og amter, for hvilke tilbagebetaling fastsættes af indenrigsministeren.

På oplånssiden vil gælden over de første 5 år falde nogenlunde jævnt fra ca. 11,1 mia. kr. til ca. 7,9 mia. kr. Derefter følger et brat fald til ca. 5,8 mia. kr., der afløses af et relativt jævnt afviklingsforløb frem til marts 2012, hvor de sidste forpligtelser udløber. I konsekvens af bevægelserne i udlån og optagne lån vil der i de første 5 år være nogenlunde balance mellem op- og udlån med en nettogæld varierende fra et nettotilgodehavende på 0,8 mia. kr. til en nettogæld på 0,7 mia. kr. Fra 2002-3 vil banken opbygge et mere vedvarende nettotilgodehavende, som frem til medio 2005 vokser til ca. 4,1 mia. kr. for derefter at stabilisere sig på 2,7 mia. kr., svarende til de ovenfor omtalte budgetaftalelån samt erhvervsskolelån.

Ud fra ovennævnte afviklingsforløb kan likviditetsvirkningen af ydelserne under lånenes afløb beregnes, jf. figur 2 med den over årene akkumulerede likviditetsvirkning.

Figur 2

Den akkumulerede likviditet viser, at der for at kunne servicere forpligtelserne vil være et likviditetsbehov, der medio år 2005 toppe med ca. 3 mia. kr.

Banken er positioneret med visse markedsmæssige risici over for udsving i bl.a. renter og valutakurser. Disse risici håndteres gennem en aktiv/passiv-styring, herunder typisk ved isolerede swapaftaler og omlægninger i obligationsporteføljen. Under afviklingsforløbet vil der fortsat være behov for at kunne imødegå uønskede rente- og valutapositioner, hvorfor lovforslaget opretholder en adgang for banken til at indgå sådanne nye aftaler.

Finansforvaltningen

Det er kun Hypotekbankens bankvirksomhed, der foreslås afviklet over de kommende år, medens de øvrige aktiviteter, der udgør ca. 95% af institutionens samlede virksomhed, i realiteten videreføres som en statslig styrelse i Finansministeriet efter finansministerens nærmere bestemmelse. I konsekvens af bankvirksomhedens afvikling vil denne styrelse dog fremover bære navnet "Finansstyrelsen".

I medfør af § 8 i den hidtidige lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning har finansministeren kunnet bestemme, at forvaltningsopgaver under Finansministeriets forretningsområde varetages af Hypotekbanken, ligesom finansforvalt-

ningsopgaver under andre ministeriers forretningsområder har kunnet henlægges til banken. Forvaltningsopgaver under Finansministeriets forretningsområde vil fortsat kunne henlægges til den kommende Finansstyrelse i kraft af de almindelige delegationsregler, og det foreslås i § 9, at andre ministeriers finansforvaltningsopgaver som hidtil ligeledes skal kunne henlægges til Finansstyrelsen. Det foreslås videre, at karakteren af de opgaver under andre ministeriers forretningsområder, som fremover skal kunne henlægges til Finansstyrelsen, ikke begrænses til rene forvaltningsopgaver i snæver forstand, men udvides til også at kunne omfatte andre administrative opgaver af finansiell karakter som fx kontrol-, regnskabs- og tilsynsopgaver. Udviklingen har i de senere år vist, at der er behov for, at også sådanne opgavetyper kan henlægges til en myndighed med særlig sagkundskab på området.

Lovens ophævelse ændrer således ej heller den gældende ordning, hvorefter statsinstitutionernes låne- og garantiforvaltning samt restanceinddrivelse efter regeringsbeslutningen af 16. april 1991, skal overdrages til Hypotekbanken, jf. Finansministeriets skrivelse herom af 28. juni 1991 til alle ministerier og styrelser. Efterfølgende er disse retningslinier optaget i bekendtgørelse nr. 1163 af 20. december 1994 om statens regnskabsvæsen, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1161 af 16. december 1996.

Hypotekbankens medarbejdere

Ud af Hypotekbankens samlede personale på ca. 230 medarbejdere er ca. 60 medarbejdere tjenestemandsansat. Disse medarbejdere er formelt ikke ansat af staten, men af Hypotekbanken, selv om de rent faktisk bliver aflønnet af staten, ligesom deres ansættelsesvilkår i øvrigt svarer til statstjenestemændenes, jf. den hidtil gældende § 9, stk. 3, i lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. Ansættelsesområdet for langt størstedelens vedkommende omfatter i øvrigt udover Hypotekbanken også Finansministeriets departement med tilhørende institutioner og alle andre ministeriers departementer.

Hypotekbankens tjenestemænd vil i forbindelse med omlægningen blive tilbudt at få deres ansættelsesforhold overført til staten, og da der alene er tale om en formel ændring forventes det, at alle tjenestemænd vil benytte sig af tilbuddet. Medarbejdere, som måtte ønske at fastholde deres ansættelse i Hypotekbanken, vil dog kunne fortsætte hermed i bankens afviklingsperiode.

Andre forslag

Statsgaranterede studielån m.v.

Ved lov nr. 1087 af 29. december 1997 om ændring af lov om statsgaranterede studielån og lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld blev der blandt andet indført en adgang for låntagere med statsgaranterede studielån i pengeinstitutter til at få deres lån overført til Hypotekbankens bankvirksomhed med fortsat garanti fra staten. I konsekvens af bankvirksomhedens afvikling foreslås det, at de lån, som på tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden allerede er overført til Hypotekbankvirksomheden, overtages af Finansstyrelsen og konverteres til direkte udlån af statskassen med uændrede lånevilkår, således at statsgarantien hermed bortfalder som overflødig. Tilsvarende tilbydes låntagere, der fremover måtte ønske deres lån overført fra deres pengeinstitut, at få lånet indfriet i pengeinstituttet og konverteret til et direkte statslån. Pr. 22. september 1998 har 5.717 låntagere fremsat ønske om at få deres lån overført til Hypotekbankens bankvirksomhed med en samlet lånemasse på 500 mill. kr. Det skønnes, at i alt ca. 9.500 låntagere vil benytte sig af tilbuddet med en samlet lånemasse på ca. 850 mill.

Ved ovennævnte lovændring blev der i øvrigt indført en adgang for studielåntagere til efter ansøgning at kunne opnå en forhåndstilkendegivelse om hel eller delvis eftergivelse af deres lån. I forbindelse med eftergivelse af studiegæld er finansministeren bemyndiget til blandt andet at fastsætte regler om tilbagebeta-

ling af studiegæld, der ikke eftergives, men da der har vist sig behov for at præcisere, at denne bemyndigelse også gælder tilbagebetaling af studiegæld efter en forhåndstilkendegivelse, foreslås det at benytte denne lejlighed til at indsætte en sådan præcisering i loven. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 12.

Tips og lotto

Ved lov nr. 438 af 26. juni 1998 om ændring af lov om visse spil, lotterier og væddemål (tips- og lottoloven) fik en række ministerier, hvis tips- og lottomidler videreføres af private organisationer, adgang til at henlægge tilsynet med disse organisationers fordeling af midlerne til Hypotekbanken i medfør af § 8, stk. 2, i hypotekbankloven. I konsekvens af lovens ophævelse foreslås det, at henvisningen i tips- og lottolovens § 6 A, stk. 3, udgår, således at hjemlen til, at den kommende Finansstyrelse fremover kan udøve dette tilsyn, kommer til at fremgå direkte af tips- og lottoloven.

Fiskeribanken

Ifølge lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank varetages Fiskeribankens daglige administration af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning som forretningsfører. I konsekvens af omlægningen foreslås det, at denne opgave overgår til den kommende Finansstyrelse, og at den hjemmel til indeholdelse i løn mv. for Fiskeribankens udestående fordringer, som Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning hidtil har haft, ved samme lejlighed overføres til Finansstyrelsen.

Lån inden for Undervisningsministeriets område

Siden 1995/96 har visse erhvervsskoler haft adgang til at optage lån i Hypotekbankens bankvirksomhed med statslig garanti for lånenes tilbagebetaling. Denne mulighed blev i sin tid indført ved ændringer i lov om gymnasiet m.v., lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om erhvervsskoler og lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

Ordningen har ikke været udnyttet i særlig vid udstrækning. Således er der pr. 1. september 1998 kun optaget i alt 12 lån med en samlet restgæld på 80,7 mill. kr.

I konsekvens af hypotekbankvirksomhedens nedlæggelse foreslås det, at bestemmelserne herom i de pågældende love inden for Undervisningsministeriets område ophæves.

Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vil kun få beskedne administrative konsekvenser. Som det fremgår ovenfor, har bankvirksomhedens låne- og udlånsaktiviteter de senere år været svindende, hvorfor ophøret af disse aktiviteter ikke vil få nogen større effekt på administrationens omfang. I de senere år har opgaverne således overvejende bestået i administration af bankens låne- og udlånsportefølje, hvilket også vil blive tilfældet i den første årrække efter lovforslagets ikrafttræden.

Lovens regler om overførelse af bankens reserver og overskud til statskassen vil blive udnyttet til løbende at overføre de midler, som ikke længere er nødvendige for afvikling af bankens forpligtelser. I 1999 skønnes det således, at banken vil kunne overføre 1 mia. kr. af bankens reserver til statskassen. Den resterende del af bankens reserver på ca. 6,6 mia. kr. vil blive overført til statskassen i løbet af afviklingsperioden.

Overførelsen af de statsgaranterede studielån til statskassen v/Finansstyrelsen skønnes at medføre et finansieringsbehov på i alt ca. 850 mill. Kr. Da overtagelsen af lånene vil blive finansieret ved genudlån af statslån, vil der ikke blive tale om en indtægts- eller udgiftsvirkning på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget.

Udgifterne til den løbende administration af studielånene dækkes af det administrationsgebyr, som opkræves hos låntagerne som en del af renten, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 11, nr. 6. Gebyrprovenuet vil blive overført fra statens rentekonto til Finansstyrelsens administrationsbudget.

Bankvirksomhedens gæld indgår i øvrigt ikke i opgørelsen af den officielle statsgæld eller i statsgælden opgjort efter ØMU-kriterierne. Den registrerede statsgæld vil derfor stige, i det omfang man fremover måtte vælge som alternativ til lån i Hypotekbanken at foretage direkte udlån af statskassen, finansieret ved statslig låntagning.

Den organisatoriske omlægning af Hypotekbankens finansforvaltningsdel, herunder navneskiftet til "Finansstyrelsen" vil medføre engangsudgifter til information, edb-udvikling, trykning af brevpapir og kuverter, skiltning mv. på ca. 2,5 mill. kr.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser og forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen medfører, at Hypotekbankens bankvirksomhed afvikles således, at låne- og udlånsaktiviteterne ophører med virkning fra den 1. januar 1999. Bankens opgaver består derefter alene i afvikling af allerede indgåede forpligtelser og udlån mv. Herunder kan det blive hensigtsmæssigt at indgå nye swapaftaler og bringe andre finansielle instrumenter i anvendelse i forbindelse med den løbende risikostyring af bankens aktiver og passiver.

Til stk. 2

Det foreslås, at Hypotekbanken også i afviklingsperioden får mulighed for at optage nye lån og korterevarende kreditter til imødegåelse af et midlertidigt finansieringsbehov, herunder til tilbagebetaling af optagne lån i en situation, hvor en realisation af bankens tilbageværende aktiver ikke er mulig eller hensigtsmæssig.

Til stk. 3 og 4

Det understreges, at Hypotekbanken også efter den 1. januar 1999 vil respektere alle forpligtelser, som banken tidligere har påtaget sig.

Til § 2

Til stk. 1

Når alle aktiviteter er afviklet, ophæves banken.

Til stk. 2

Det kan ikke udelukkes på forhånd, at risikoen for, at bankens långivere stiller krav om førtidig indfrielse af deres udlån, på et tidspunkt undervejs i afviklingsperioden bliver minimal. I en sådan situation kunne der være anledning til at overveje, om det vil være mere hensigtsmæssigt, at staten overtager bankens resterende aktiver og passiver. Det foreslås derfor, at finansministeren får bemyndigelse til med bevillingsmæssig hjemmel at beslutte, at Hypotekbanken skal ophæves, selvom ikke alle aktiviteter er afviklet.

Til § 3

Bestemmelsen er en videreførelse af den hidtidige § 2, stk. 1 og 2, i hypotekbankloven, idet det fortsat vil

være nødvendigt at bevare bankens grundfond og reserver samt statsgarantien for bankens låne- og swap-aftaler. Det gælder også de swapaftaler, lån og kreditter mv., som efter § 1, stk. 1 og 2, etableres efter den 1. januar 1999.

Til § 4

Bestemmelsen er en videreførelse af den hidtidige § 3 a, stk. 1 og 3, i hypotekbankloven.

Til § 5

Bestemmelsen er en videreførelse af den hidtidige § 7 i hypotekbankloven.

Til § 6

Til stk. 1

Hypotekbankens bestyrelse har hidtil bestået af 5 medlemmer, hvoraf de 4 medlemmer har været valgt efter forholdstal af Folketinget blandt dets medlemmer, medens 1 medlem har været udpeget af finansministeren. I lyset af bankens fremtidige status vil det dog næppe være hensigtsmæssigt at bibeholde den politiske repræsentation i bestyrelsen, hvis medlemsantal også må kunne nedsættes.

Det er hensigten at udpege 3 medlemmer med indsigt i porteføljeadministration eller med tilsvarende sagkundskab.

Ifølge de nugældende vedtægter kan bestyrelsen tillade, at en repræsentant for Hypotekbankens personale overværer bestyrelsens møder. Denne ordning vil blive videreført.

Til stk. 2

Administrationen af bankvirksomheden har hidtil indgået som en del af den samlede administration af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. I konsekvens af omlægningen foreslås det, at den fremtidige administration under bankens afvikling varetages af den kommende Finansstyrelse som forretningsfører.

Til stk. 3

Bestemmelsen svarer stort set til den hidtidige bestemmelse i § 12 i hypotekbankloven.

Til § 7

Bestemmelsen viderefører den hidtidige § 10 i hypotekbankloven. Selvom banken omdannes til en afviklingsvirksomhed, vil det som hidtil være nødvendigt at udarbejde beretning og regnskab for bankens virksomhed, idet banken er forpligtet hertil i aftalerne med långiverne.

Til § 8

Bestemmelsen viderefører den hidtidige § 11 i hypotekbankloven.

Til § 9

Bestemmelsen er en videreførelse af § 8, stk. 2, i den hidtidige hypotekbanklov, idet det foreslås, at karakteren af de opgaver, som fremover skal kunne henlægges til Finansstyrelsen fra andre ministeriers forretningsområder, udvides til at omfatte administrative opgaver af finansiel karakter i almindelighed, og ikke blot forvaltningsopgaver i snæver forstand.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 1999, og at den hidtidige lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning ophæves.

Enkelte bestemmelser i visse love inden for Undervisningsministeriets område foreslås dog opretholdt, jf. bemærkningerne til §§ 15-20.

Til § 11

Til nr. 1-5

Det foreslås i konsekvens af afviklingen af Hypotekbanken, at statsgaranterede studielån i pengeinstitutter fremover skal kunne overføres til Finansstyrelsen i stedet for Hypotekbankens bankvirksomhed og konverteres til et direkte udlån af statskassen.

Til nr. 6

Bestemmelsen viderefører den hidtidige § 1 a, stk. 2, i lov om statsgaranterede studielån, idet bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler for administrationen af lånene overgår fra Hypotekbankens bestyrelse til finansministeren. Det er ikke hensigten at ændre på nogen del af de hidtidige vilkår for afviklingen af lånene. Fx vil renten fortsat blive fastsat til CIBOR (Copenhagen Inter Bank Offered Rate) for udlån over en 6 måneders periode med tillæg af et administrationsgebyr, som for tiden udgør 0,2% af lånenes restgæld.

Bemyndigelsen til at fastsætte ekspeditionsgebyrer vil ligeledes blive udnyttet til at fastsætte de samme gebyrer som bankvirksomheden. Det drejer sig for tiden om følgende gebyrtyper og -størrelse:

- Oprettelse af lån: 350 kr.
- Fornyet udsendelse af tilbagebetalingsplan og årsopgørelse: 100 kr.

- Kopi af lånedokument eller gældsbevis: 100 kr.
- Udsendelse af kontoudtog og saldoopgørelse: 100 kr.
- Rykning (påkrav): 35 kr.
- Opsigelse af lån: 100 kr.

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om klageadgang og klagefrist vil blive udnyttet til at fastsætte regler om en såkaldt remonstrationsordning, hvor en klage i første omgang skal sendes til Finansstyrelsen, som foretager en fornyet vurdering af sagen. Kun i de tilfælde, hvor styrelsen fortsat ikke kan give klageren medhold, forelægges sagen for Finansministeriets departement. Klagefristen vil blive fastsat til 4 uger.

Til nr. 7

Der er alene tale om en redaktionel ændring. Efter lovens § 6 kan blandt andet misligholdt gæld efter § 4 inddrives ved udpantning og indeholdelse i løn m.v. Det præciseres i lovforslaget, at disse inddrivelsesbestemmelser kun kan bringes i anvendelse for tidligere statsgaranterede studielån, der enten er indfriet i pengeinstitutterne som misligholdt eller overført til Finansstyrelsen, men senere opsagt som misligholdte.

Til nr. 8

Bestemmelsen viderefører den hidtidige § 4, stk. 2, om renten for misligholdte statsgaranterede studielån, hvor det fremover vil være Finansstyrelsens rentesatser for de pågældende lån, der vil være udgangspunktet for beregningen af renten og ikke bankvirksomhedens rentesatser. Det vil jf. bemærkningerne til nr. 5 ikke bevirke nogen forskel i realiteten. For perioden 1. januar 1999 til 30. juni 1999 vil renten dog blive beregnet på grundlag af bankvirksomhedens rente i 2. halvår 1998.

Til nr. 9-12

Der er alene tale om redaktionelle ændringer i konsekvens af overførslen af de statsgaranterede studielån til udlån under Finansstyrelsen.

Til § 12

Til nr. 1-5 og 7-8

Bestemmelserne indeholder udelukkende redaktionelle ændringer i konsekvens af overførslen af de statsgaranterede studielån til udlån under Finansstyrelsen.

Til nr. 6

Som omtalt under lovforslagets almindelige bemærkninger har der vist sig behov for at præcisere, at den bemyndigelse, finansministeren efter lovens § 16, stk. 6, har til at fastsætte regler om tilbagebetaling af studiegæld, som ikke eftergives, også omfatter tilbagebetaling af studiegæld efter en forhåndstilendegivelse om eftergivelse af gælden. Det foreslås derfor, at en sådan præcisering indsættes i lovens § 15, stk. 3.

Til § 13

I konsekvens af ophævelsen af hypotekbankloven foreslås det, at henvisningen til lovens § 8, stk. 2, i tips- og lottoloven udgår, og at der i øvrigt foretages enkelte redaktionelle ændringer i konsekvens af afviklingen af Hypotekbanken.

Til § 14

Som omtalt under lovforslagets almindelige bemærkninger foreslås det, at den kommende Finansstyrelse fremover varetager administrationen af Kongeriget Danmarks Fiskeribank, og at hjemlen til indeholdelse i løn mv. for Fiskeribankens fordringer ved samme lejlighed formelt overføres til Finansstyrelsen.

Til §§ 15 - 20

Som nævnt under lovforslagets almindelige bemærkninger er ophævelsen af bestemmelserne i de omhandlede love inden for Undervisningsministeriets område en konsekvens af forslaget om, at Hypotekbankens långivning skal bringes til ophør. Undervisningsministeriet vil på et senere tidspunkt overveje, om der er behov for andre låneordninger til erstatning for dem, der hermed foreslås ophævet.

Der foreslås dog i lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelser i § 9, at der etableres en overgangsordning, hvorefter bestemmelserne om modregning med udbetalte garantibeløb i skolernes tilskud i tilfælde af misligholdelse og bestemmelserne om opsigelse af garantien i særlige tilfælde fortsat skal være gældende for de eksisterende garantier for lån i Hypotekbanken.

Til § 21

I lighed med den hidtidige hypotekbanklov foreslås det, at dette lovforslag ikke skal gælde for Grønland og Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***Afsnit I****Formål og kapitalgrundlag**

§ 1. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan optage lån, bl.a. med henblik på udlån til investeringsopgaver af samfundsmæssig betydning.

Stk. 2. Banken kan i øvrigt varetage forvaltningsopgaver, som henlægges til den efter reglerne i § 8.

§ 2. De lån, banken optager, sikres ved dens grundfond og andre reserver, jf. § 3 a.

Stk. 2. Til yderligere sikkerhed garanterer den danske stat for betaling af renter og afdrag samt for andre løbende forpligtelser i henhold til låneaftaler.

Stk. 3. Den maksimale restgæld på de lån, banken optager efter denne lovs ikrafttræden, fastsættes ved lov.

§ 1. Med virkning fra den 1. januar 1999 ophører Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltnings lånevirkksomhed således, at bankens opgaver fremover alene består i afvikling af allerede optagne lån og foretagne udlån og dertil knyttede aktiviteter, herunder låneomlægninger, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Banken kan med finansministerens samtykke optage lån og korterevarende kreditter til opfyldelse af et midlertidigt finansieringsbehov.

Stk. 3. Nyudlån skal dog gennemføres, i det omfang banken er forpligtet hertil efter gældende lov eller af aftaler, der er indgået før den 1. januar 1999.

Stk. 4. Alle forpligtelser og aftaler i øvrigt, som banken har påtaget sig eller indgået før den 1. januar 1999 skal respekteres og gennemføres.

§ 2. Når optagne lån, udlån og andre forpligtelser mv. er afviklet, ophæves banken, og alle tilbageværende aktiver og andre rettigheder overføres til statskassen.

Stk. 2. Finansministeren kan med bevillingsmæssig hjemmel beslutte, at banken skal ophæves, før optagne lån, udlån og andre forpligtelser er afviklet. I så fald overtager statskassen alle bankens aktiver og passiver samt andre rettigheder og forpligtelser.

§ 3. Ud over de lån, der efter § 2 garanteres af staten, kan banken med finansministerens samtykke optage midlertidige kreditter på indtil 10% af de i § 2, stk. 3, omhandlede beløb.

§ 3 a. Finansministeren kan med bevillingsmæssig hjemmel til statskassen overføre den del af bankens reserver, som ikke er nødvendig for, at banken kan opfylde de krav, der er bestemt af de på banken hvilende forpligtelser.

Stk. 2. Finansministeren kan med bevillingsmæssig hjemmel indskyde kapital i banken.

Stk. 3. Bankens overskud tilfalder statskassen, for så vidt det ikke henlægges til reserverne.

Afsnit II

Bankens virksomhed

A. Optagelse af lån

§ 4. Til enhver låneoptagelse skal bankens bestyrelse indhente finansministerens samtykke.

Stk. 2. For hvert lån, der optages mod udstedelse af obligationer, oprettes en serie. Obligationerne kan lyde på ihændeher eller navn, og beløbet angives i dansk eller udenlandsk mønt.

Stk. 3. Emissionssalget af obligationer i en enkelt serie kan kun med finansministerens samtykke strække sig over et længere tidsrum end 5 år.

B. Udlån

§ 5. Bankens bestyrelse træffer beslutning om udlån og anden anbringelse af provenuet af de optagne lån.

Stk. 2. Lån kan ydes til kommuner, offentlige institutioner og koncessionerede virksomheder. I særlige tilfælde kan der ydes lån til private, eventuelt mod sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. Lån kan kun bevilges til investeringsopgaver af samfundsmæssig betydning. Finansministeren kan dog godkende, at banken yder lån til kommuner til andre formål end investeringsopgaver.

§ 3. Under afviklingen af bankens aktiviteter er de lån, som banken har optaget, sikret ved dens grundfond og andre reserver. Det gælder også låneomlægninger, som banken efter den 1. januar 1999 måtte foretage efter § 1, stk. 1, samt lån og korterevarende kreditter, som banken har optaget efter den 1. januar 1999 efter § 1, stk. 2. Til yderligere sikkerhed garanterer den danske stat for betaling af renter og afdrag samt for andre løbende forpligtelser.

§ 4. Finansministeren kan med bevillingsmæssig hjemmel overføre den del af bankens reserver til statskassen, som ikke er nødvendige for, at banken kan opfylde de krav, der er bestemt af de på banken hvilende forpligtelser.

Stk. 2. Bankens overskud tilfalder statskassen, for så vidt det ikke henlægges til reserverne.

§ 5. Bankens bestyrelse, jf. § 6, træffer beslutning om anbringelse af likvide midler samt om fordelingen af det årlige overskud.

§ 6. (Ophævet).

§ 6. Banken ledes af en bestyrelse, som består af 3 medlemmer, der udpeges af finansministeren. Finansministeren udnævner bestyrelsens formand blandt dens medlemmer.

Stk. 2. Den daglige administration varetages af Finansstyrelsen som forretningsfører.

Stk. 3. Finansstyrelsens administrerende direktør og bestyrelsen udfærdiger vedtægter for banken. Vedtægterne, som skal godkendes af finansministeren, skal indeholde nærmere regler om Finansstyrelsens kompetence som forretningsfører og om den daglige forretningsgang mv.

§ 7. Bankens bestyrelse træffer beslutning om anbringelse af likvide driftsmidler samt om fordelingen af det årlige overskud.

§ 7. Bankens regnskabsår er kalenderåret. Bankens årsregnskab, herunder en beretning om bankens virksomhed, afgives af bestyrelsen til finansministeren, hvorefter regnskabet offentliggøres.

C. Andre opgaver

§ 8. Finansministeren kan bestemme, at forvaltningsopgaver, som henhører under finansministeriets forretningsområde, varetages af banken efter regler, som fastsættes af ham.

§ 8. Revisionen af bankens virksomhed foretages efter reglerne for den statslige revision.

Stk. 2. Forvaltningsopgaver af finansiell karakter, som henhører under andre ministres forretningsområder, kan af vedkommende minister og finansministeren i forening henlægges til banken. Regler for denne forvaltning fastsættes af finansministeren efter forhandling med den pågældende minister.

Afsnit III

Bankens ledelse m.v.

§ 9. Bankens bestyrelse består af fem medlemmer, der udnævnes for 6 år ad gangen. Finansministeren udnævner bestyrelsens formand. De fire øvrige medlemmer vælges efter forholdstal af folketinget blandt dets medlemmer og udnævnes af finansministeren. De af folketinget valgte medlemmer bevarer deres sæde i bestyrelsen, selv om de inden for 6 års perioden udtræder af folketinget. Hvis et medlem udtræder af bestyrelsen inden for 6 års perioden, udnævnes der et nyt medlem for den tilbageværende del af perioden.

§ 9. Administrative opgaver af finansiell karakter, som henhører under andre ministres forretningsområder, kan af vedkommende minister og finansministeren i forening henlægges til Finansstyrelsen. Regler for denne administration fastsættes af finansministeren efter forhandling med den pågældende minister.

Stk. 2. Den daglige ledelse varetages af en direktør, der udnævnes af kongen efter indstilling af finansministeren.

Stk. 3. Bankens medarbejdere ansættes og aflønnes på vilkår svarende til de for tilsvarende ansættelser i statens tjeneste gældende. Der tilkommer bankens tjenestemænd ansættelsesvilkår, løn og pension efter regler svarende til de for tjenestemænd i staten gældende.

§ 10. Regnskabsåret er finansåret. Bankens årsregnskab samt beretning om bankens virksomhed afgives af bestyrelsen til finansministeren, hvorefter regnskabet offentliggøres.

§ 10. Loven træder i kraft den 1. januar 1999.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 631 af 23. juli 1993.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 opretholdes følgende bestemmelser samt regler udstedt i medfør heraf for garantier, der er stillet inden den 1. januar 1999:

- 1) § 15, stk. 3-5, i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v.
- 2) § 12 a, stk. 3-5, i lov om erhvervsskoler.
- 3) § 32, stk. 3-5 i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler.

§ 11. Revisionen af hypotekbankens virksomhed foretages efter reglerne for den statslige revision.

§ 12. Direktøren og bestyrelsen udfærdiger vedtægter for banken. Vedtægterne, som skal godkendes af finansministeren, skal indeholde nærmere regler for ydelse af lån, om den daglige forretningsgang, om forholdet mellem direktør og bestyrelse samt om revision af regnskaberne.

Afsnit IV

Ikrafttræden m.v.

§ 13. Loven træder i kraft den 1. juli 1967.

Stk. 2. Lov nr. 126 af 13. april 1954 om Kongeriget Danmarks Hypotekbank ophæves.

§ 14. De forpligtelser og rettigheder, som banken før lovens ikrafttræden under navnet Kongeriget Danmarks Hypotekbank har påtaget sig eller erhvervet, opretholdes uændret.

Stk. 2. Den grundfond, som er oprettet i henhold til § 3 i lov nr. 126 af 13. april 1954, oprettholdes til sikkerhed for de forpligtelser, banken og den kommunale lånefond har påtaget sig før denne lovs ikrafttræden. For de lån, der er optaget af den kommunale lånefond, vedvarer statens garanti, indtil lånene er tilbagebetalt.

Stk. 3. Den garanti for løbende forpligtelser, der er nævnt i § 2, stk. 2, skal også gælde for tidligere optagne lån i det omfang, sådanne lån efter vedkommende låneoverenskomster måtte have krav på samme sikkerhed som senere optagne lån.

§ 15. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Lov nr. 590 af 19. december 1972, der vedrører §§ 1, 5, 6, 7 og 11, indeholder i § 2 følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 1973.

Lov nr. 194 af 26. marts 1991, der vedrører §§ 2, 3 og 3 a, indeholder i § 2 følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra og med regnskabsåret 1990.

Lov nr. 451 af 30. juni 1993, der vedrører §§ 5 og 9, indeholder i § 2 følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 11. I lov om statsgaranterede studielån, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 13. maj 1998, foretages følgende ændringer:

§ 1. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (Hypotekbanken) administrerer statens garantiforpligtelse for statsgaranterede studielån i pengeinstitutter og Hypotekbankens bankvirksomhed, der er ydet efter bestemmelserne om statsgaranterede studielån i den tidligere lovgivning om statens uddannelsesstøtte.

Stk. 2. ---

Stk. 3.---

§ 1 a. Efter anmodning kan et statsgaranteret studielån overføres til Hypotekbankens bankvirksomhed, som kan yde låntager et nyt lån svarende til det beløb, der er nødvendigt for at indfri studielånet i låntagers hidtidige pengeinstitut. Statens garantiforpligtelse opretholdes uændret over for Hypotekbankens bankvirksomhed.

Stk. 2. Rente, rykkergebyrer og ekspeditionsgebyrer på studielån, der overføres til Hypotekbankens bankvirksomhed efter stk. 1, fastsættes af Hypotekbankens bestyrelse på grundlag af bankvirksomhedens sædvanlige udlånsvilkår. Bestyrelsen fastsætter regler for administrationen af lån, der overføres efter stk. 1.

§ 4. Indfrieede statsgaranterede studielån administreres af Hypotekbanken, der søger kravene inddrevet hos låntagerne.

Stk. 2. Finansministeren fastsætter renten for indfrieede statsgaranterede studielån. Renten fastsættes for et halvt år ad gangen som Hypotekbankens bankvirksomheds gennemsnitlige rente for statsgaranterede studielån i det forudgående halvår med et tillæg på 1 procentpoint.

1. I § 1, *stk. 1*, ændres "Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (Hypotekbanken)" til: "Finansstyrelsen".

2. I § 1, *stk. 1*, udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

3. I § 1 a, *stk. 1*, ændres "Hypotekbankens bankvirksomhed" til: "Finansstyrelsen".

4. I § 1 a, *stk. 1*, indsættes efter "som": "på statskassens vegne".

5. § 1 a, *stk. 1, 2. pkt.*, ophæves.

6. § 1 a, *stk. 2*, affattes således:

"*Stk. 2.* Finansministeren fastsætter regler for administrationen af studielån, der overføres til Finansstyrelsen efter stk. 1, samt regler om rente, rykkergebyrer og ekspeditionsgebyrer, klageadgang og klagefrist."

7. § 4, *stk. 1*, affattes således:

"Studielån, der indfris efter § 3, administreres af Finansstyrelsen, der søger kravene inddrevet hos låntagerne. Det samme gælder studielån, der er overført til Finansstyrelsen efter § 1 a, men som opsiges på grund af misligholdelse."

8. § 4, *stk. 2, 2. pkt.*, affattes således:

"Renten fastsættes for et halvt år ad gangen som Finansstyrelsens gennemsnitlige rente for de i § 1 a anførte studielån i det forudgående halvår med et tillæg på 1 procentpoint."

Bilag til f. t. l. om afvikling af Kongeriget Danmarks Hypotekbank m.v.

§ 5. Pengeinstitutterne og Hypotekbankens bankvirksomhed skal give Hypotekbanken oplysninger om den statsgaranterede studiegæld for alle låntagere. Finansministeren kan fastsætte regler herom, herunder om form og indhold af oplysningerne.

§ 8. De afgørelser, som Hypotekbanken kan træffe efter § 2, kan efter finansministerens bestemmelse helt eller delvis henlægges til pengeinstitutterne og Hypotekbankens bankvirksomhed.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Afgørelser, der træffes af Hypotekbankens bankvirksomhed, kan påklages til Finansministeriet. Finansministeriet fastsætter nærmere regler for klageadgangen, herunder regler om klagefrist.

§ 1. Efter ansøgning kan Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (Hypotekbanken) på statskassens vegne yde tilskud til tilbagebetaling af statsgaranterede studielån og til indfrieede statsgaranterede studielån. Hypotekbanken kan endvidere helt eller delvis eftergive skyldig studiegæld, herunder renter og omkostninger.

§ 8. Pengeinstitutterne og Hypotekbankens bankvirksomhed skal give Hypotekbanken oplysning om den statsgaranterede studiegæld for alle låntagere, opgjort pr. 31. december i det nærmest forudgående kalenderår, herunder oplysning om låntagers personnummer, pengeinstitutets registreringsnummer, låntagers kontonummer, samt om låntager har indgået en afviklingsaftale. Finansministeren kan fastsætte regler herom, herunder regler om, under hvilken form oplysninger skal gives.

9. I § 5 udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

10. I § 8, stk. 1, udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

11. § 8, stk. 3, udgår.

12. Overalt i loven i øvrigt ændres "Hypotekbanken" til: "Finansstyrelsen", og "Hypotekbankens" til: "Finansstyrelsens".

§ 12. I lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld, jf. lovbeholdning nr. 283 af 13. maj 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres "Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning (Hypotekbanken) til: "Finansstyrelsen".

2. I § 1 indsættes efter »tilbagebetaling af statsgaranterede studielån«: »,tidligere statsgaranterede studielån, der er overført til Finansstyrelsen efter lov om statsgaranterede studielån.«

3. I § 8 udgår: "og Hypotekbankens bankvirksomhed".

§ 12. For tilskud til tilbagebetaling af indfrieede statsgaranterede studielån gælder reglerne i kapitel 1. Finansministeren kan fastsætte regler om bortfald af tilskud, hvis tilbagebetalingsaftalen ikke overholdes, samt om administrationen i de tilfælde, hvor låntager samtidig har studielån i et pengeinstitut, herunder i Hypotekbankens bankvirksomhed.

§ 15. Låntagere, der har statsgaranterede studielån, kan efter ansøgning få en tilkendegivelse om, og i hvilket omfang Hypotekbanken kan eftergive studiegælden, når 12-års perioden i § 14, stk. 1, er udløbet. Det er en betingelse for at opnå en tilkendegivelse, at

- 1) der er forløbet mindst 9 år af 12-års perioden i § 14, stk. 1, og at
- 2) låntager enten
  - a) har indgået og overholdt en aftale med sit pengeinstitut eller Hypotekbankens bankvirksomhed om studiegældens tilbagebetaling, eller
  - b) umiddelbart efter, at Hypotekbanken har overtaget lånet som misligholdt, har indgået og overholdt en aftale om studiegældens tilbagebetaling.

Stk. 2. Hvis Hypotekbanken efter stk. 1 tilkendegiver, at låntagers studiegæld kan eftergives helt eller delvist, overtager Hypotekbanken studiegæld, som administreres af pengeinstitutter eller Hypotekbankens bankvirksomhed. Herefter standses forrentningen af låntagers samlede studiegæld, og Hypotekbanken fastsætter vilkårene for gældens fremtidige tilbagebetaling.

Stk. 3. Finansministeren kan fastsætte regler om betaling for en tilkendegivelse efter stk. 1.

§ 16. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

Stk. 5. ---

4. I § 12 og i § 15, stk. 1, nr. 2, litra a, ændres "Hypotekbankens bankvirksomhed" til: "Finansstyrelsen".

5. I § 15, stk. 2, 1. pkt., udgår: "eller Hypotekbankens bankvirksomhed".

6. I § 15, stk. 3, tilføjes efter »stk. 1«: »og om tilbagebetaling af studiegæld efter en forhåndstilkendegivelse om eftergivelse af studiegæld m.v.«

7. I § 16, stk. 6, udgår: ", Hypotekbankens bankvirksomhed".

Stk. 6. Finansministeren kan fastsætte regler om tilbagebetaling af studiegæld, der ikke eftergives, herunder om forlængelse af tilbagebetalingsperioden ud over 15 år. Finansministeren kan endvidere fastsætte regler om, hvilke oplysninger pengeinstitutterne, Hypotekbankens bankvirksomhed og låntager skal fremskaffe til brug for bedømmelsen af en ansøgning om eftergivelse af studiegæld.

§ 6 A. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. De i stk. 1-6 nævnte ministerier kan i medfør af § 8, stk. 2, i lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning henlægge tilsynet med organisationers fordeling af midler i medfør af §§ 6 B - 6 G, til Hypotekbanken.

§ 7. Selskabet indbetaler til Hypotekbanken hver den 30. juni og 31. december a conto halvdelen af det overskud, der forventes at fremkomme for det pågældende regnskabsår efter udredelsen af statsafgiften, gevinsterne og udgifterne til administration, afskrivning, henlæggelser m.v. samt dividende. Selskabet indbetaler det endelige overskud med fradrag af et beløb svarende til acontoindbetalingerne til Hypotekbanken i marts måned efter regnskabsårets afslutning. Udgør acontoindbetalingerne for et regnskabsår et større beløb end det endeligt opgjorte overskud, tilbagebetaler Hypotekbanken differencebeløbet til selskabet. Hypotekbanken forestår viderebetalingen af overskuddet til de i § 6 A nævnte modtagere og regulerer eventuelt efter regnskabsårets afslutning beløbene til modtagerne.

8. Overalt i loven i øvrigt ændres "Hypotekbanken" til: "Finansstyrelsen".

§ 13. I lov om visse spil, lotterier og væddemål, jf. lovbekendtgørelse nr. 655 af 28. juli 1995, som ændret ved lov nr. 438 af 26. juni 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 6 A, stk. 3, udgår: "i medfør af § 8, stk. 2, i lov om Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning", og "Hypotekbanken" ændres til: "Finansstyrelsen".

2. I § 6 A, stk. 3, og i § 7, 1., 2., 3. og 4 pkt. ændres "Hypotekbanken" til: "Finansstyrelsen".

§ 14. I lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank, jf. lovbekendtgørelse nr. 889 af 22. november 1996, foretages følgende ændring:

§ 6. Banken ledes af en bestyrelse på 6 medlemmer. Den daglige administration varetages af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning som forretningsfører.

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

§ 6 a. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan med tillæg af rente og omkostninger inddrive skyldige beløb ved indeholdelse i løn m.v. hos den pågældende efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kilde-skatteloven.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning kan indhente de oplysninger hos skattemyndigheder og andre offentlige myndigheder om den pågældende, som er nødvendige for at varetage inddrivelsen af de i stk. 1 nævnte beløb, herunder oplysninger om indkomst- og formueforhold.

Kapitel 6 a

Garantiordning for frie grundskolers lån i Hypotekbanken

§ 32 a. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til frie grundskoler til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån til Hypotekbanken efter stk. 1.

§ 32 b. For garantier og forhåndstilsagn efter § 32 a kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

- 1) hvilke betingelser skolen skal opfylde for at få en garanti eller et forhåndstilsagn,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,

1. I § 6, *stk. 1* og § 6 a, *stk. 1* og 3, ændres "Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning" til: "Finansstyrelsen".

§ 15. I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 512 af 2. juli 1998, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 6 a ophæves.

- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra skolens revisor.

§ 32 c. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på skolens lån i Hypotekbanken, sker betalingen for skolens regning. Betalte ydelser kan modregnes i skolens tilskud, og skolens tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter stk. 1.

§ 32 d. Undervisningsministeriet kan over for skolen opsigte garantien for skolens lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i skolens tilskud.

Kapitel 3 a

Garantiordning for private gymnasieskolelån i Hypotekbanken

§ 19 a. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til private gymnasieskoler, herunder private gymnasieskoler med grundskoleafdeling, til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter stk. 1.

§ 19 b. For garantier og forhåndstilsagn efter § 19 a kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

- 1) hvilke betingelser skolen skal opfylde for at få en garanti eller et forhåndstilsagn,

§ 16. I lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 613 af 18. august 1998, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 3 a ophæves.

- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra skolens revisor.

§ 19 c. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på skolens lån i Hypotekbanken, sker betalingen for skolens regning. Betalte ydelser kan modregnes i skolens tilskud, og skolens tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter stk. 1.

§ 19 d. Undervisningsministeriet kan over for skolen opsigte garantien for skolens lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i skolens tilskud.

Kapitel 5 a

Garantiordning for private hf-kursers lån i Hypotekbanken

§ 30 v. Undervisningsministeren kan stille garanti for tilbagebetaling til Hypotekbanken af lån til private kurser til finansiering af nybyggeri, om- og tilbygning eller i særlige tilfælde køb af fast ejendom. Garantien kan højst udgøre en andel af de dokumenterede byggeudgifter eller købesummen. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give forhåndstilsagn om at stille garanti for tilbagebetaling af lån i Hypotekbanken efter stk. 1.

§ 30 x. For garantier og forhåndstilsagn efter § 30 v kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler, herunder om

§ 17. I lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforbereende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 18. august 1998, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 5 a ophæves.

- 1) hvilke betingelser kurset skal opfylde for at få garanti eller forhåndstilsagn,
- 2) indhold og udformning af ansøgninger, dokumentation m.v. samt frister for indsendelse heraf,
- 3) opgørelse af byggeudgifterne og købesummen,
- 4) garantibeløbets størrelse og
- 5) attestation fra kurssets revisor.

§ 30 y. Hvis Undervisningsministeriet som følge af garantien betaler ydelser på kursets lån i Hypotekbanken, sker betalingen for kursets regning. Betalte ydelser kan modregnes i kursets tilskud, og kursets tilskud kan tilbageholdes med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om modregning og tilbageholdelse efter stk. 1.

§ 30 z. Undervisningsministeriet kan over for kurset opsigte garantien for kursets lån i Hypotekbanken. Hvis garantien opsiges, forfalder den til enhver tid værende garantisum til betaling til ministeriet.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om opsigelse af garantien og om modregning for den forfaldne garantisum i kursets tilskud.

§ 15. Undervisningsministeren kan stille garanti for lån optaget i Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning til en andel af dokumenterede udgifter til nybyggeri og til- og ombygning. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde yde garanti for lån til erhvervelse af fast ejendom på samme vilkår som for garanti givet i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan modregne udbetalte beløb i henhold til garantien i institutionernes tilskud, jf. § 21. Ved gentagne tilfælde af misligholdelse af lånevilkårene kan undervisningsministeren tilbageholde en del af institutionernes tilskud, jf. § 21, med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånene.

§ 18. I lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. foretages følgende ændring:

1. § 15 ophæves.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan opsigte garantien i forhold til institutionen, hvis institutionen overtræder garantivilkårene eller har afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med opnåelse af garantien, eller hvis institutionens godkendelse bortfalder.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om vilkårene for ydelse af garanti, jf. stk. 1-4.

§ 12 a. For erhvervsskoler, der er godkendt efter § 1, og skolehjem, der er godkendt efter § 13, kan undervisningsministeren stille garanti for lån optaget i Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning til en andel af dokumenterede udgifter til nybyggeri og til- og ombygning. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde yde garanti for lån til erhvervelse af fast ejendom på samme vilkår som for garanti givet i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan modregne udbetalte beløb i henhold til garantien i skolernes tilskud, jf. § 20, stk. 2. Ved gentagne tilfælde af misligholdelse af lånevilkårene kan undervisningsministeren tilbageholde en del af skolernes tilskud, jf. § 20, stk. 2, med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånene.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan opsigte garantien i forhold til skolen, hvis skolen overtræder garantivilkårene eller har afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med opnåelse af garantien, eller hvis skolens godkendelse bortfalder.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om vilkårene for ydelse af garanti, jf. stk. 1-4.

§ 19. I lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 529 af 17. juni 1996, foretages følgende ændring:

1. § 12 a ophæves.

§ 20. I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 542 af 16. juli 1998, foretages følgende ændring:

1. Kapitel 4 ophæves.

Kapitel 4

Långivning

§ 32. For skoler, der er godkendt efter § 10, kan undervisningsministeren stille garanti for lån optaget i Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning til en andel af dokumenterede udgifter til nybyggeri og til- og ombygning. Andelen fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde yde garanti for lån til erhvervelse af fast ejendom på samme vilkår som for garanti givet i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan modregne udbetalte beløb i henhold til garantien i skolernes tilskud, jf. § 21, stk. 2. Ved gentagne tilfælde af misligholdelse af lånevilkårene kan undervisningsministeren tilbageholde en del af skolernes tilskud, jf. § 21, stk. 2, med henblik på betaling af fremtidige ydelser på lånene.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan opsige garantien i forhold til skolen, hvis skolen overtræder garantivilkårene eller har afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med opnåelse af garantien, eller hvis skolens godkendelse bortfalder.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om vilkårene for ydelse af garanti, jf. stk. 1-4.

§ 33. (Ophævet).

§ 34. (Ophævet).

§ 21. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Til lovforslag nr. L 26. Skriftlig fremsættelse (8. oktober 1998)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Hermed skal jeg for det høje Ting fremsætte:
Forslag til lov om afvikling af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning.
(Lovforslag nr. L 26).

Lovforslaget har til formål at afvikle Hypotekbankens bankvirksomhed over en årrække. Efter 1. januar 1999 vil banken principielt ikke længe optage nye lån eller afgive tilsagn om nye udlån, hvorefter der alene refterer en afvikling af de eksisterende lån og udlån, hvorefter banken vil blive ophævet.

Kongeriget Danmarks Hypotekbank blev oprettet i 1906 med det formål at virke som et medlem mellem de udenlandske kapitalmarkeder og det danske. På daværende tidspunkt havde mange sektorer, heriblandt specielt landbruget, et stort behov for kapital til investeringer, men da ønsket om investeringer ofte var større end opsparringen, måtte denne kapital hentes i udlandet. Den umiddelbare finansiering af investeringerne fandt som oftest sted gennem realkreditinstitutterne, og det blev derfor Hypotekbankens opgave at optage lån i udlandet med henblik på at købe realkreditobligationer i Danmark. I 1954 fik banken adgang til også at yde direkte udlån til kommuner og lignende, og siden 1973 har banken haft generel adgang til foretage udlån til investeringsopgaver af samfundsmæssig betydning.

Banken har gennem tiden medvirket ved gennemførelsen af forskellige erhvervsstøtteordnin-

ger, herunder blandt andet den såkaldte K-låneordning i perioden 1978-85, ligesom banken i begyndelsen af 1980'erne finansierede en stor del af naturgasprojektet. Imidlertid har blandt andet de stadigt mere effektive kapitalmarkeder og den positive udvikling i den danske økonomi medført, at långivningen til bankens oprindelige udlånsområde nu stort set er standset.

I konsekvens heraf foreslår regeringen, at banken nedlægges ved afvikling af de eksisterende aktiviteter, hvorefter de tilbageværende aktiver mv. overføres til statskassen.

Det foreslås, at banken ikke ophæves med det samme, men afvikles over en årrække. Grunden hertil skal søges i risikoen for, at långivere og swapmodparter i modsat fald ville opsige deres engagementer til øjeblikkelig indfrielse, hvilket ville indebære en mulighed for et tab for banken/statskassen på omkring 4-500 mill. kr.

I stedet videreføres banken som den samme juridiske enhed, men som en afviklingsvirksomhed med en forenklet ledelsesform.

I konsekvens af bankens afvikling foreslås enkelte andre ændringer i studiegældslovgivningen, lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank, tips- og lottoloven og forskellige love inden for Undervisningsministeriets område.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, anbefaler jeg forslaget til Folketingets velvillige behandling.